

Wysokie Mazowieckie, dnia 05 kwietnia 2023 r.

Sprawozdanie

z kontroli legalności przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi w Domu Pomocy Społecznej w Kozarzach, przestrzegania ich praw i warunków, w jakich przebywają przeprowadzonej w dniu 31 marca 2023 r. na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2022.2123 t.j.)

W dniu 31 marca 2023 r., działając z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży, w Domu Pomocy Społecznej w Kozarzach, przeprowadziłam kolejną kontrolę legalności przyjęcia i przebywania w ww. placówce osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków, w jakich osoby te przebywają i przestrzegania ich praw. Kontrola objęła okres od 01 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Dyrektor DPS Marek Karolewski został zawiadomiony o terminie kontroli.

Kontrola, zgodnie z art. 43 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, była prowadzona przez:

1. badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do szpitala psychiatrycznego i domu pomocy społecznej oraz przebywania w tych podmiotach osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. badanie prawidłowości stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
3. badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem danych utrwalonych za pomocą urządzeń monitorujących;
4. badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

5. badanie współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. badanie prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w kontrolowanym podmiocie;
7. kontakt bezpośredni z osobami z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w kontrolowanym podmiocie;
8. wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz sprawdzanie prawidłowości i terminowości ich realizacji;
9. podejmowanie innych czynności zmierzających do usunięcia uchybień i zapobiegania ich powstawaniu.

W 2022 r. do DPS w Kozarzach przyjęto 8 nowych osób, 5 osób zmarło. Na dzień kontroli w placówce przebywało 120 mieszkańców - 43 kobiety i 77 mężczyzn (na koniec 2022 r. - 122 mieszkańców). W wieku od 18 do 39 lat jest 19 mieszkańców, w wieku od 40 do 59 lat - 50 mieszkańców, w wieku od 60 do 74 lat - 41 mieszkańców, w wieku od 75 do 79 lat - 9 mieszkańców, w wieku ponad 80 lat - 3 mieszkańców.

W DPS w Kozarzach na koniec 2022 r. 63 mieszkańców było ubezwłasnowolnionych całkowicie, 1 osoba ubezwłasnowolniona częściowo, 12 mieszkańców miało ustanowionego kuratora do pomocy w prowadzeniu wszelkich spraw. 22 osoby mają schorzenia psychiczne. Na wózkach porusza się 19 osób, 7 osób porusza się przy pomocy balkonika, 5 osób jest leżących, pozostali poruszają się samodzielnie.

W trakcie wizyty przeprowadziłam rozmowę z niektórymi mieszkańcami DPS w Kozarzach. Część osób jest bardzo kontaktowa, opowiadają o sobie, chwala się swoimi pracami artystycznymi. Tak jak podczas poprzednich kontroli nie zgłaszali oni żadnych skarg, uwag, zastrzeżeń odnośnie sprawowanej nad nimi opieki, warunków bytowych w placówce. Ponownie można było zaobserwować, że z dużym zaufaniem i sympatią odnoszą się do Dyrektora Marka Karolewskiego i pracowników DPS. Widać, że ich zachowania są spontaniczne i szczerze.

Wszystkie osoby przebywające w DPS mają założone teczki osobowe i dokumentację medyczną. Zapoznałam się z aktami

osobowymi m. in. E. K., H. R., A. P., D. S., M. W., I. F. oraz z dokumentacją medyczną, m. in. M. W., D. S., H. R. Nie stwierdziłam żadnych uchybień w prowadzeniu dokumentacji. Dokumentacja stanowiąca podstawę przyjęcia do placówki i przebywania w niej osób z zaburzeniami psychicznymi jest prowadzona prawidłowo. Mieszkańcy placówki umieszczani są w niej na podstawie orzeczenia sądu lub decyzji administracyjnej. Osoby z zaburzeniami psychicznymi przechodzą okresowe badania stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym ich pobyt w domu pomocy społecznej.

W 2022 r. przymus bezpośredni nie był stosowany. W DPS znajduje się jednoosobowe pomieszczenie do izolacji, wyposażone w monitoring, umożliwiający nadzór nad osobą z zaburzeniami psychicznymi.

W kontrolowanym okresie świadczenia zdrowotne stwarzające podwyższone ryzyko dla pacjenta, których udzielenie wymaga zgody, określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 kwietnia 2012 r. (Dz.U. 2012.494) nie były stosowane.

Ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie art. 55 ust. 2a i nast. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w 2022 r. nie były stosowane.

Podczas kontroli stwierdziłam, że prawa osób przebywających w DPS są w dalszym ciągu przestrzegane. Pracownicy placówki przechodzą szkolenia. W 2022 r. odbyły się 3 szkolenia pracowników – Kurs pierwszej pomocy, Prawa mieszkańców DPS oraz alternatywne i wspomagające formy komunikacji z mieszkańcem, Przymus bezpośredni, uwarunkowania prawne oraz zasady stosowania przymusu w instytucjach. Mieszkańcy są zapoznawani ze swymi prawami i obowiązkami oraz dochodami. Mieszkańcy mają dostęp do opieki medycznej. W DPS od maja 2019 r. nie przyjmuje lekarz psychiatra, jednakże pensjonariusze są zawożeni do psychiatrów w Wysokiem Mazowieckiem. W placówce w dalszym ciągu przyjmuje pacjentów lekarz rodzinny, zatrudnione są pielęgniarki oraz terapeuci. W DPS nadal działa Samorząd Mieszkańców, z

którego wybierana jest Rada Mieszkańców. Samorząd Mieszkańców spotyka się nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy. Podczas spotkań poruszane i omawiane są sprawy dotyczące m. in. organizacji i funkcjonowania DPS, przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2 w placówce, remontów i modernizacji placówki, imprez okolicznościowych i wyjazdów, wyżywienia, zagospodarowania terenu. Rada Mieszkańców czuwa nad przestrzeganiem praw i obowiązków mieszkańców, współpracuje z Dyrektorem DPS. Osobami wspierającymi pracę Rady Mieszkańców jest Kierownik Działu Opiekuńczego oraz Starszy Pracownik Socjalny.

Warunki bytowe w zakładzie są nadal bardzo dobre, przy czym cały czas następują różnego rodzaju ulepszenia i udogodnienia. W dalszym ciągu, tak jak podczas poprzednich kontroli, widać kreatywność i zmysł organizacyjny Dyrektora DPS Marka Karolewskiego, jego bardzo duże zaangażowanie i nakład pracy w rozwój placówki i jej modernizację. W placówce jest bardzo czysto, panuje w niej ład i porządek, zapewnione są środki do dezynfekcji. Teren wokół budynku jest bardzo zadbane. W 2022 r. wyremontowano 17 pokoi mieszkalnych, 3 łazienki mieszkańców, odnowiono 2 pokoje administracyjne, przeprowadzono modernizację systemu anten z przystosowaniem instalacji telewizyjnej do odbioru sygnału cyfrowego, przeprowadzono modernizację amfiteatru, przeprowadzono remont podjazdu dla osób niepełnosprawnych, wykonano pomieszczenie dla kucyków i szopę na siano, zakupiono nową hafciarkę do znakowania i podpisywania ubrań mieszkańców, wymieniono filtry w centralach wentylacyjnych, wykonano instalację do podłączenia światłowodu, co umożliwiło udostępnienie Internetu dla mieszkańców, zakupiono kostkę brukową i obrzeża, wymieniono okna w 4 domkach wypoczynkowych, zlecono wykonanie audytu oczyszczalni ścieków i operatu wodnoprawnego na pobór wód podziemnych i odprowadzania ścieków do rzeki Nurzec. W planach są m. in. budowa tężni, budowa siłowni zewnętrznej, zakup dwóch samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych. Pensjonariusze nadal mają do swojej dyspozycji szereg urządzeń terapeutycznych, bogato wyposażoną pracownię artystyczną, bibliotekę, salę gimnastyczną, kaplicę. W placówce są zwierzęta – m. in. papugi, kucyki oraz nowonarodzone źrebię, którymi zajmują się mieszkańcy, co stanowi niewątpliwie walor terapeutyczny. Pensjonariusze

w dalszym ciągu mają zapewnione dobre, urozmaicone wyżywienie, mogą również robić zakupy w sklepiku funkcjonującym na terenie placówki.

Dom Pomocy Społecznej w dalszym ciągu współpracuje z Sądem, opiekunami i kuratorami osób przebywających w placówce, inicjuje sprawy o ubezwłasnowolnienie mieszkańców. DPS współpracuje także z rodzinami tychże osób poprzez dbałość o kontakty rodziny z mieszkańcami, inicjowanie spotkań.

Mieszkańcy oraz ich opiekunowie, kuratorzy, osoby bliskie odwiedzające podopiecznych nie zgłaszają skarg na personel i warunki bytowe. W rejestrze skarg i wniosków brak jest uwag, podobnie w skrzynce na wnioski i skargi. Mieszkańcy zgłaszają swoje potrzeby pracownikom pierwszego kontaktu, pracownikom socjalnym lub kierownikom działów. Wszelkie prośby są rozpatrywane i załatwiane na bieżąco. Pensjonariusze mają zapewniony regularny kontakt z Dyrektorem, który w sprawie skarg i wniosków przyjmuje mieszkańców w poniedziałki i czwartki w godzinach od 12.00 do 14.00. W DPS umieszczone są informacje odnośnie instytucji stojących na straży praw człowieka i pacjenta - Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Pacjenta, Sędzia Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem, Helsińska Fundacja Praw Człowieka.

Reasumując podczas kontroli nie stwierdziłam uchybień w funkcjonowaniu DPS w Kozarzach, ani zaniedbań pracowników placówki wobec osób w niej przebywających. Prowadzona dokumentacja również nie budziła zastrzeżeń. W związku z powyższym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

SEBZIA
Julita E. Aronowicz

